

O Łukowicy przy coli cz.2

04.06.2009.

Zmieniony 22.12.2010.

O Łukowicy przy coli Wybaczcie przyjaciele, ale wcześniej nie mogłem napisać, chociaż wieści, które do mnie docierają są wysoce obiecujące: mój pierwszy artykuł przeglądany był już kilkaset razy- wielkie dzięki!!! Teraz pojawił się nowy temat: kiedy powstał „stary” kościół w Łukowicy (dla porządku dodam- p.w. Św. Andrzeja Apostoła), trwają prace w budynku kościoła, za kilka tygodni naszą miejscowość odwiedzi komisja, która ma określić datę powstania kościoła. Czyli kiedy? I tym się właśnie dzisiaj zajmiemy!!!! Mamy kilka propozycji: jedne bardziej prawdopodobne, inne mniej, ale każde z nich potrafimy uzasadnić, więc nie ma mowy o przypadkowym dobieraniu dat-jesteśmy profesjonalistami. Na tej stronie powinna się pojawić także sonda, w której sami wybieriecie termin powstania kościoła - taki, do którego jesteście najbardziej przekonani. My te wyniki zbierzemy i w którymś z następnych odcinków przedstawimy i omówimy (głosujcie-lubimy liczyć)

Ok. 1325r.- dziwi, że taka odległa data? Ale w tym nie ma nic dziwnego, co zaraz udowodnimy. Proszę bardzo: na samym początku musimy zaznaczyć, że momentem początku budowy czegokolwiek jest wylanie fundamentów, więc obecny kościół (nawet przebudowywany czy budowany od nowa na tych samych podstawach) będziemy uważać za powstały z chwilą wylania fundamentów. Skąd więc taka właśnie data? W 1325r. ma miejsce pierwsza wzmianka o parafii Łukowica, której proboszczował wtedy ks. Mirosław, a że trudno proboszczować bez kościoła, przypuszczenie istnienia świątyni nasuwa się samo. Istnienie kościoła potwierdzają kolejne spisy świętopietrza z lat 1328 i 1335-1337, a także Liber beneficjum ks. Jana Długosza (1470-80). Jedyna wątpliwość to miejsce budowy tamtego kościoła- jeżeli jego fundamenty pokrywają się z obecnymi to nasz kościół pochodzi z XIV wieku, jeżeli nie, to nasza miejscowość miała kościół już przed 1325r!!! Nieźle. Ok.1500r.- ta data podyktowana rokiem konsekracji kościoła- 1550r. Kościół tamten

(ten?) był drewniany, zbudowany w stylu gotyckim , jego wezwanie pokrywało się z obecnym (jesteście blisko?). Jest bardzo prawdopodobne , że jego fundamenty są tymi, na których stoi teraźniejszy kościół i możemy także przypuścić, że nasz obecny kościół jest właśnie z XVI wieku. Niech się schowają *** [cenzura admina], bo ich kościół jest z 1906 roku (są jakieś 200, a może i nawet 400 lat do tyłu- podnieśmy głowę) 1693-97 - najbardziej popularna, najbardziej znana, najczęściej powtarzana, praktycznie pewna data budowy. Właściwie już teraz moglibyśmy jej przyznać zwycięstwo w naszej sondzie, gdyby nie pewne fakty, które sprawiają, że powyższa data zdaje się być jedynie datą przebudowy, nie zaś budowy. Kościoły budowane w początkach XIV w. były gotyckie (jak nasz z 1500r.) natomiast z końców wieku XVII – barokowe. W kościołach stylu gotyckiego zakrystie budowano w północnej stronie kościoła, natomiast po stronie przeciwnej, południowej, znajdowały się okna. W Łukowicy również mamy ślad takiego okna – nad wejściem do zakrystii, ale to okno zostało jednak zabite deskami (dokładnie widać to w samej zakrystii). Dlaczego okno zabito deskami? Sprawa jest bardzo prosta : obecną zakrystię dobudowano do prezbiterium, a okno znalazło się poniżej jej stropu, więc ówczesni budowniczowie zlikwidowali w ten sposób okno, które już nic i nikogo nie oświetlało. Wynika z tego, że przed dobudową zakrystii (miało to miejsce w latach 1874-77) pomieszczenie zakrystii mieściło się po stronie pn., o czym świadczą obramienia dawnych drzwi, które to możemy zobaczyć w dzisiejszej, odnowionej niedawno, kaplicy bocznej. Co się zatem stało w latach 1693-97 z naszym kościołem? Być może wtedy dobudowano tę część nawy, która teraz jest chórem muzycznym i zmieniono gotycki strop na barokowe pozorne sklepienie z desek, a pozostałości stropu możemy zobaczyć do dziś. Wniosek z tego powinien być jeden: nasz kościół powstał w XVI wieku, a 1693-97 to jedynie data jego przebudowy i dobudowy. Czy jednak tak rzeczywiście jest? Jeżeli to prawda to dlaczego biskup kijowski Jan Tarło 23 VI 1720 dokonał konsekracji kościoła p.w. św. Andrzeja-poświęcił nawą świątynię, czy tylko jeszcze raz stary kościół po przebudowie? Wątpliwości jest wiele. Możliwe, że nigdy się nie dowiemy skąd pochodzi nasz stary kościółek, chociaż prace konserwatorskie, które teraz przebiegają zdają się wiele rzeczy wyjaśniać i coraz bardziej przybliżają moment określenia wieku kościoła, ale nie uprzedzajmy faktów – fajnie jest mieć takie tajemnicze miejsce, o którym niewiele wiadomo, a nawet krążą o nim fantastyczne legendy.Na razie wypada mi życzyć powodzenia w zdawaniu końcowo rocznym (szczególnie klasom trzecim) a także zachęcić was do głosowania w sondzie oraz jeszcze częstszego odwiedzania naszej strony, bo będziemy donosić o tym jak przebiegają prace w kościele i dokonamy przeglądu miejsc, które warto odwiedzić podczas wakacji na terenie naszej gminy, opowiemy też co nieco o patronie Gimnazjum w Łukowicy, a na koniec opublikujemy zbiorowe wyniki klas trzecich na egzaminie gimnazjalnym (może nas nie zabiją :D). Woli (Grześ)